tooma". Samuti kurjustab „Postimees", et koormatega linna tulijaile talupoegadele tehakse loogaraha võtmisega palju asjata tüli. Teiste linnadega ühendusolude parandamiseks ei olevat kohalik linnavalitsus omalt poolt midagi ette võtnud. Ka tööliste olukorra parandamiseks linna ettevõtteis, kus palgaolud halvad ja tööpäev ülemääraselt pikk, ei olevat linnavalitsus midagi teinud. Lõppeks nurisetakse viletsa vaeste-hoolekande pärast. — Kõigi nende loendatud puuduste parandamise tahab eesti opositsioon teha enesele ülesandeks. Esinedes „uuenduste-erakonna" nime all, deklareeriti, et selle püüdeks ei olevat „mitte rahvuslikud kasud", vaid tema eesmärk olevat üldine, puutuvat kõikidesse linna elanikkudesse. Sellepärast kutsuti erakonna kandidaatide poolt hääletama ka teistest rahvustest uuendustepooldajaid, eriti venelasi. „Uuenduste nõudjate" poolt seati üles 72 kandidaadi kohale 41 eestlast ja 7 venelast, ülejäänud kohad otsustati sakslastele jätta.

Valimisvõitlus „uuenduste erakonna" poolt on äge. Kuid ka sakslased võtavad kõik abinõud tarvitusele, mis neil märksa ulatuvamad ning mõjuvamad kui nende vastastel. See põhjustab rea teravaid konflikte „uuenduste nõudjatega" ja tekitab nendes rohkesti nurinat. Linnapea V. v. Grevingk venitab nähtavasti sihilikult valimiskaartide väljaandmist; selle tõttu tekivad nende saamisel pikad sabad, milles ootamine mõjub valijaisse tüütavalt. „Uuenduste-erakonna" poolt saadetakse telegraafi teel, hiljemini kirjalikult selle kohta kaebus kubernerile. J. Tõnisson käib sel puhul isiklikult linnapea juures protesteerimas. Viimane tahab teda politseiga välja visata, mis aga ei õnnestu. Siis kaebab linnapea Tõnissoni „korra rikkumise pärast" kohtusse, mis aga hiljemini rahukohtuniku poolt tagajärjetuks jäetakse. Enne valimisi soovivad O. Wirkhaus ja J. Tõnisson linnapealt valimiskaartide saajate nimekirja näha. Linnapea peab seda aga pühaks saladuseks ja ei anna selle kohta mingisuguseid teateid. Valimiskastide juurde määratakse juhatajaiks ja assistentideks ainult sakslased, kes oma esinemises olnud sihilikud ja erapoolikud, nagu „Postimees" (nr. 46) kaebab. Nagu neistki faktidest näha, püüdsid sakslased endi käes olevat linnavalitsuse-aparaati oma võidu kindlustamiseks igapidi kasutada. — Ka rea muid surveabinõusid võtsid sakslased tarvitusele. Valimiste eel ei anta eesti valijaile „Bürgermusse" saali koosoleku pidamiseks, küll aga üüritakse seda „isegi rändajatele vigurivänta dele". Kuna samas seltsimajas ka valimisi peeti, siis oli väga oluline, et seal ka saksa valimisbüroole ruumi lubati, kuna eestlastele seda ei antud. Vähema ainelise iseseisvusega valijaid kollitatud, nagu „Postimees" (nr. 46) kaebab, kõiksuguste sihilikkude hirmujuttudega, ähvardatud neid obligatsioonide ülesütlemisega, boikotiga jne. Ka häälte ülesostmisega olevat sakslased õnne katsunud. Eriti avar võimalus oli sakslastel kunstlikult majade jagamise teel, mis oli harilikult fiktiivne, oma häälte hulka suurendada. Sääraste juhtumuste arv tõuseb 1906. a. linnavalimistel 160-ni. Koguni väike osa sellest langeb eestlastele. Pealegi oli viimastest suur osa eelnenud ärevate aegade ja nendega ühenduses olnud majanduslikkude raskuste mõjul (seisak ülikooli ja loomaarsti-instituudi tegevuses!) oma maksud jätnud tähtpäevaks õiendamata, mille tagajärjel nad valimisõigusest ilma jäid.

Suurest pingutusest hoolimata jäid eestlased 1906. a. valimistel täiesti alla: kuna 959 häälest anti saksa kandidaatide poolt 530—550 ümber, said eesti kandidaadid ainult 430—450 häält. Läbi kukkus ka senine eesti opositsiooni juht J. Tõnisson, saades 434 häält poolt, 523 vastu. Volikogusse pääsesid eestlastest ainult need (arvult 13), kes ka sakslaste nimekirja olid üles võetud, nende hulgas

Tartu, lk. 159